

semnele și și *ta* pentru a reprezenta pe ea și ia din poziția întiiia (cf. 25 obs.); 2) același mitropolit în Psalmirea în versuri face să rimeze diftongii ea și ia cu *a* numai cind sunt în poziția —ă: *sītală* cu năvală, însă niciodată *văde*, de pildă, cu cade; 3) *e* și *i* din diftongii ea și ia, dacă sunt precedați de africatele totdeauna înmuite č, ġ, perd vocala inițială, astfel încât pronunțarea lui čea, čia, ġea, ġia devine identică cu pronunțarea ča, ģa, ceea ce este o necesitate fisiologică în toate limbile unde există diftongi ea, ia precedați de africate înmuite č, ġ: ei bine, scriitorii români din sec. XVI și XVII, care au constatat și ei acest lucru, scriu tot atât de des *χαρά* ca și *ψέκρα*, pe cuvîntul *ψάνε* însă, unde diftongul este urmat în silaba următoare de sunet palatal, nu-l scriu niciodată altfel decit *ψάνε* sau *ψέκνε* sau *ψάνε*, cu caracterul adecă care exprimă diftongul, niciodată nu-l scriu cu *ѧ*, *ψάնе* de pildă, ceea ce ar fi făcut de sigur dacă caracterele *ѧ*, ori *Ѐ* ori *Ѡ* ar fi exprimat în cuvîntul *ψάնе* un sunet exact analog cu cel exprimat de *Ѐ* în cuvîntul *ψέկրă*; 4) pe de altă parte în actele publice adeseori și în cărțile scrise cu litere latine totdeauna diftongii ea și ia din poziția —*e* se găsesc scriși cu *E* (*e*): *beserecii*, *acEle*, — *ledzce*, *ensilege* (*V. Piluzio*), — *Medelniczeri*, *Codreni*, etc (*D. Cantemir*, *Descriptio Moldaviae*); 5) apoi mitropolitul *Dosoteiu* în Psalmirea